

Ecologische rapportage Sportlaan te Zaanstad

Opdrachtgever: Gemeente Zaanstad
P. Schouten
Postbus 2000
1500 GA Zaandam

Projectnummer: 183030

Versienummer: 1.0

Plaats, datum: Dordrecht, 30 november 2018

Auteur: N. Van Wijngaarden, MSc.

Paraaf:

Controleur: ing. G. Kalkman

Paraaf:

Inhoudsopgave

	pagina
1 Inleiding	3
1.1 Aanleiding.....	3
1.2 Doel.....	3
1.3 Wettelijk kader.....	3
2 Inventarisatie van de huidige natuurwaarden (soortbescherming)	4
2.1 Veldonderzoek.....	4
3 Conclusie	6
3.1 Soortbescherming.....	6
4 Literatuur- en websitelijst.....	7

Bijlagen

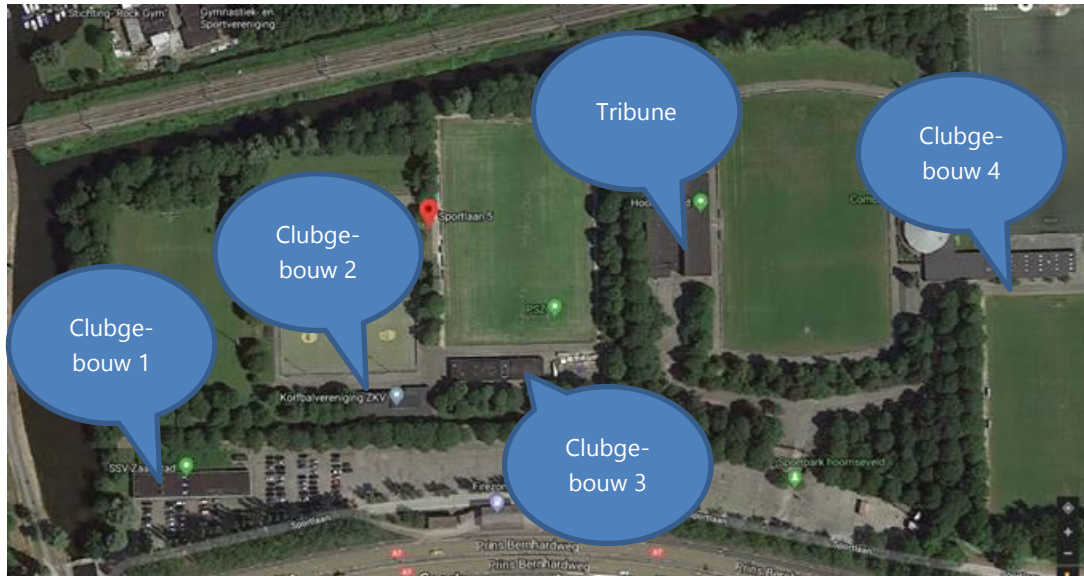
- 1 Onderzoeksmethode

1 Inleiding

In opdracht van BK ingenieurs heeft BK Bouw- & Milieuadvies B.V. in het jaar 2018 (nader) ecologisch onderzoek uitgevoerd ter plaatse van de Sportlaan te Zaandam (hierna: het projectgebied).

De directe omgeving bestaat uit sportvelden met daaromheen een goed ontwikkeld bomenbestand. Nabij de locatie loopt een spoorlijn en de A7.

figuur 1: onderzoekslocatie (rode kader) (bron: Cyclomedia)

1.1 Aanleiding

In het kader van de sloop, vooruitlopend op de realisatie van een zwembad (vertrouwelijke informatie) is een quickscan flora en fauna uitgevoerd op deze locatie. Uit de quickscan flora en fauna blijkt dat de gebouwen geschikt zijn voor gebouw bewonende vleermuizen. Jaarrond onderzoek naar de aanwezigheid van gebouw bewonende vleermuizen is noodzakelijk, alsmede onderzoek naar huismussen en gierzwaluw.

1.2 Doel

Het doel van het onderzoek is om mogelijke vleermuisverblijfplaatsen in kaart te brengen. Vleermuizen zijn een zwaar beschermde soort die de Wet natuurbescherming niet verstoord of gedood mogen worden.

1.3 Wettelijk kader

Op 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden, vleermuizen hebben in de wet hun strikt (zwaar) beschermde status behouden. Bij te verwachten negatieve effecten op individuele dieren, vaste verblijfplaatsen, belangrijke vliegroutes en onmisbaar foerageergebied blijft het aanvragen van een ontheffing noodzakelijk.

2 Inventarisatie van de huidige natuurwaarden (soortbescherming)

Het onderzoek is gebaseerd op de ethische code van het Netwerk Groene Bureaus-branchevereniging. Deze code richt zich op goed opdrachtnemerschap en maatschappelijk verantwoord ondernemen (Netwerk Groene bureaus).

De natuurwaarden van het projectgebied zijn beschreven aan de hand van de literatuurstudie en aan de hand van de verzamelde gegevens tijdens de veldinventarisatie.

2.1 Veldonderzoek

De uitgevoerde veldonderzoeken zijn uitgevoerd in het kader van een jaarrond vleermuisonderzoek.

Het vleermuisonderzoek is met twee tot soms drie personen uitgevoerd, die allen een batdetector (Petterson D240-X), LED-zaklamp en geluidopname apparatuur gebruikten. Het onderzoek is uitgevoerd in 2018, volgens het vleermuisprotocol 2017 van de Gegevensautoriteit Natuur, de Zoogdierverseniging en het Netwerk Groene Bureaus.

De veldwerkzaamheden zijn uitgevoerd door de heer ing. G. Kalkman, mevrouw A.D. Van Dolder, mevrouw N. Van Wijngaarden, allen ecoloog bij BK Bouw- en Milieuadvies B.V.

In tabel 1 zijn de veldbezoeken weergegeven.

De waarnemingen tijdens de locatiebezoeken zijn in tabel 1 opgenomen. Tijdens de locatiebezoeken is tevens gekeken of het projectgebied dient als vliegroute en/of foerageergebied.

tabel 1: overzicht veldrondes

Veldronde	Tijdstip	Weersomstandigheden		Temperatuur	Windkracht	Doel onderzoeksronde
29-03-2018	03.00-05.00	helder/ licht bewolkt	droog	7°C	1-2	quickscan
8-05-2018	20:00-21:00	helder	droog	20°C	1-2	broedvogels
19-05-2018	21:30-23:30	half bewolkt	droog	8°C	2-3	kraamtijd (1 ^e) en broedvogels
20-05-2018	21:00-23:30	helder	droog	14°C	2-3	kraamtijd vleermuizen en broedvogels
28-05-2018	05:30-07:30	half bewolkt	droog	10°C	2-3	kraamtijd (2 ^e) en zomerverblijf (1 ^e) broedvogels
14-06-2018	21:22-24:00	helder	droog	13°C	1-2	kraamtijd (3 ^e)/ zomerverblijf (2 ^e)
12-07-2018	21:30-24:00	helder	droog	13°C	1-2	kraamtijd (3 ^e)/ zomerverblijf (2 ^e)
20-08-2018	middernacht (23:55) + 2 uur	half bewolkt	droog	18°C	1-2	paar/baltsverblijf (1 ^e) vleermuizen en zwermgedrag (1 ^e)
11-09-2018	middernacht (23:45 + 2 uur	helder	droog	18°C	2-3	paar/baltsverblijf (2 ^e) en zwermonderzoek (2 ^e) vleermuizen
01-10-2018	Ochtend 5:30 uur -> 7:45	half bewolkt	droog	8°C	1-2	paar/baltsplaatsen 3 ^e

Vleermuizen

Functie zomerverblijf

Tijdens de locatiebezoeken in het voorjaar en de zomer van 2018 zijn geen waarnemingen gedaan van in- en uitvliegende vleermuizen. Wel zijn waarnemingen gedaan van foeragerende vleermuizen, voornamelijk langs de bomenrijen nabij de tribune.

Functie kraamverblijf

Tijdens de locatiebezoeken van juni en juli 2018 zijn geen kraamactiviteiten waargenomen. De bebouwing ter plaatse heeft geen functie als kraamverblijf.

Functie paar-/baltverblijf

Tijdens de locatiebezoeken van augustus en september 2018 zijn geen activiteit van vleermuizen, anders dan foeragerend in de directe omgeving, waargenomen. Ook is het baltsgeluid dat de vleermuizen uitstootten, niet gehoord.

Functie foerageergebied en vliegroute

Vleermuizen volgen tijdens (foerageer)vluchten lijnvormige landschapselementen, zoals watergangen, bomenrijen en dijklichamen. Het projectgebied heeft de functie als foerageergebied en/of vliegroute. Gezien de groene, parkachtige omgeving gaat er geen essentiële vliegroute of foerageergebied verloren.

Huismus

Er zijn geen huismussen waargenomen op de locatie

Gierzwaluw

Er zijn geen gierzwaluwen waargenomen op de locatie

3 Conclusie

3.1 Soortbescherming

Vleermuizen

Tijdens de locatiebezoeken in 2018 zijn geen waarnemingen gedaan van in- en uitvliegende vleermuizen. De bebouwing heeft geen functie als zomerverblijf en/of kraamverblijf. In de directe omgeving van de bebouwing bevinden zich foerageergebieden. Door tijdens de sloop en aanvullende bouwwerkzaamheden eventuele verlichting neerwaarts te richten en geen nachtelijke werkzaamheden uit te voeren, worden nadelige effecten ten aanzien van foeragerende vleermuizen beperkt tot een minimum.

Advies

Deze werkzaamheden mogen worden uitgevoerd buiten het broedseizoen, er zijn geen ontheffingen in het kader van de Wet natuurbescherming benodigd. De locatie kan worden vrijgegeven voor sloop en nieuwbouw.

Indien tijdens de werkzaamheden toch vleermuizen worden aangetroffen, dient de ecoloog te worden ingeschakeld.

4 Literatuur- en websitelijst

- Netwerk groene bureaus ethische code
- www.ravon.nl.
- www.zoogdieratlas.nl
- www.vleermuisnet.nl
- website van ministerie van Economische Zaken
- Het vleermuisprotocol (Gegevensautoriteit natuur, 2017)
- Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*, Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, Versie 2.0, december 2014

Bijlage

1 Onderzoeksmethode

Integraal veldonderzoek

Algemeen

De interessante delen van het projectgebied zijn nader onderzocht op het voorkomen van beschermde soorten of sporen daarvan door middel van het omkeren van tegels, planken en boomstronken, gehoor, letten op voetprinten en uitwerpselen, et cetera.

Flora

Bij de inventarisatie van de flora is gelet op biotoopkenmerken en zijn planten geïnventariseerd.

Vogels

Tijdens de veldinventarisaties zijn aanwezige vogels op zicht en geluid waargenomen. Hierbij is met name gelet op de soort gierzwaluw, huiszwaluw, boerenzwaluw, huiszwaluw en spreeuw, die gebouwen als broed-/verblijfplaatsen gebruiken.

De aanwezigheid van gierzwaluwen is onderzocht volgens 'Soortenstandaard – Gierzwaluw, versie 2.0, december 2014). Daarin wordt gesteld dat de afwezigheid van broedende gierzwaluwen voldoende aannemelijk is gemaakt als er geen waarnemingen zijn verricht die duiden op de aanwezigheid van een nest na:

- minimaal drie inventarisatiemomenten met een tussenliggende periode van minimaal tien dagen;
- in de periode 1 juni tot en met 15 juli, met twee inventarisatiemomenten in juni en minimaal één in juli. In "late seizoenen" moeten in juli minimaal twee inventarisatiemomenten hebben plaatsgevonden;
- tussen 21.00 uur en 22.30 uur;
- tijdens de goede inventarisatieomstandigheden.

Het onderzoek naar de huismus is uitgevoerd volgens 'Soortenstandaard – Huiszwaluw, versie 2.0, december 2014). Hierin wordt gesteld dat er geen broedende huismussen aanwezig zijn als er tijdens twee gerichte veldbezoeken in de periode 1 april tot en met 15 mei of tijdens vier gerichte veldbezoeken in de periode 10 maart tot en met 20 juni geen aanwezigheid kan worden aangetoond. De inventarisatie moet tijdens goede omstandigheden: weersomstandigheden, op geluidsluwe momenten (bijvoorbeeld de zondagmorgen in stedelijk gebied), moment op de dag (tussen 2 uur na zonsopkomst en 2 uur voor zonsondergang is de meeste activiteit waar te nemen, met een piek in de ochtend) en met een tussenperiode van minimaal tien dagen.

Tegelijkertijd met de veldbezoeken voor de huismus en gierzwaluw is de aanwezigheid van boerenzwaluw, huiszwaluw, spreeuw en eventuele overige vogelsoorten onderzocht.

Zoogdieren

Algemeen

Tijdens het veldbezoek aan het projectgebied zijn alle waarnemingen van zoogdieren genoteerd. Hierbij is gelet op sporen (prenten, keutels, haren en dergelijke) die op de aanwezigheid van zoogdieren kunnen duiden. Tevens is aandacht besteed aan het voorkomen van verblijfplaatsen van kleine zoogdieren, zoals muizenholen en molshopen. Als gevolg van het oriënterende karakter van het onderzoek zijn geen vallen geplaatst ten behoeve van een inventarisatie.

Vleermuizen

Het plangebied is geïnventariseerd op de aanwezigheid van belangrijke functies voor vleermuizen. Dit gebeurt door middel van zeven bezoeken voor de functies winterverblijf, zomer- & kraamverblijf en paarverblijf, volgens de richtlijnen van het vleermuisprotocol (Gegevensautoriteit natuur, 2013).

De bovengenoemde functies zijn specifiek voor de volgende soorten onderzocht: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, grootoorvleermuis, baardvleermuis, watervleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger en meervleermuis. De bezoeken voor zomer- & kraamverblijf en paarverblijf zijn zo efficiënt mogelijk gecombineerd in de periode mei t/m half september 2016. In tabel 3 zijn de bezoeken per functie weergegeven.

Winterverblijf

Het onderzoeksgebied is gecontroleerd op de functie winterverblijf door in en buiten het gebouw te zoeken naar overwinterende vleermuizen. Dit is gedaan door met zaklamp en endoscoop te kijken in kieren en spleten. Eveneens is op de grond gezocht naar uitwerpselen. Het onderzoek naar winterverblijven is uitgevoerd tussen 1 december en 1 maart.

Zomer- & kraamverblijven

De periode voor zomerverblijfplaatsen (paars kader) en kraamverblijfplaatsen (oranje kader) hebben overlap (tabel 1). Daardoor zijn de drie bezoeken voor beide functies afgelegd binnen de periode die staat voor de kraamverblijven. De bezoeken worden afgelegd binnen de periode die staat voor de soort met de kortste bezoekperiode. In dit geval de watervleermuis, baardvleermuis, laatvlieger en meervleermuis (15 mei t/m 15 juli). Er zijn één ochtendbezoek en twee avondbezoeken afgelegd, dit in verband met de laatvlieger (zie tabel 3).

Paarverblijven

De twee bezoeken ten behoeve van de paarverblijfplaatsen (groen kader) moeten apart worden afgelegd. Dit moet gebeuren in de periode 15 augustus tot 15 september.

tabel 1: overzicht periode van bezoek per functie en soort (bron: BK Bouw- & Milieuadvies)

	j	f	m	a	m	j	j	a	s	o	n	d	
Gewone dwergvleermuis													
zomerverblijf													Tenminste 1 ochtend
kraamverblijfplaats													
paarverblijfplaats													
Ruige dwergvleermuis													
zomerverblijf													Tenminste 1 ochtend
kraamverblijfplaats													
paarverblijfplaats													midnacht
Rosse vleermuis													
zomerverblijf													Tenminste 1 avond
kraamverblijfplaats													
paarverblijfplaats													Tenminste 1 avond
watervleermuis													
zomerverblijf													Tenminste 1 ochtend
kraamverblijfplaats													Tenminste 1 ochtend
paarverblijfplaats													
Gew. Grootoorvleermuis													
zomerverblijf													maximaal donker
kraamverblijfplaats													maximaal donker
paarverblijfplaats													maximaal donker
baardvleermuis													
zomerverblijf													Tenminste 1 ochtend
kraamverblijfplaats													Tenminste 1 ochtend
paarverblijfplaats													maximaal donker
meervleermuis													
zomerverblijf													Tenminste 1 ochtend
kraamverblijfplaats													Tenminste 1 ochtend
paarverblijfplaats													
Laatvlieger													
zomerverblijf													tenminste 1x s'avonds
kraamverblijfplaats													2 x s'avonds
paarverblijfplaats													

Amfibieën en reptielen

Tijdens het veldbezoek is aandacht besteed aan het (mogelijk) voorkomen van amfibieën en reptielen. Gewerkt is conform de door RAVON opgestelde handleiding¹. Een avond- en/of nachtbezoek ten behoeve van amfibieën en reptielen is niet uitgevoerd.

Amfibieën

De voortplantingsplaatsen van amfibieën worden in de meeste gevallen gevormd door sloten en enkele geïsoleerde wateren als vijvers en poelen. Deze zijn afwezig op en nabij het projectgebied. Mogelijke landbiotopen zijn onderzocht op de aanwezigheid van amfibieën door het omdraaien van planken, stenen en dergelijke om eronder verschuilende dieren op te sporen.

Reptielen

De kans dat reptielen in het projectgebied voorkomen, is vooraf als uiterst gering geschat. Er is dan ook geen specifiek onderzoek naar verricht. Wel is tijdens de inventarisatie gelet op de aanwezigheid van een geschikt biotoop.

Vissen

Een visinventarisatie is niet uitgevoerd vanwege het ontbreken van open water.

Insecten en overige fauna

De kans dat beschermde of bedreigde vlinders en libellen voorkomen, is vooraf als uiterst gering geschat. Er is dan ook geen specifiek onderzoek naar verricht. Wel is tijdens de inventarisatie gelet op de aanwezigheid van een geschikt biotoop.

¹ Handleiding voor het monitoren van amfibieën in Nederland (RAVON Werkgroep Monitoring, Universiteit van Amsterdam, gedateerd 2001).